

Večernik

»JUTRA«

Leto II. (IX.), šte. 89

Maribor, sreda 18. aprila 1928

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Mesto Čirpan — kup razvalin

NOVI POTRESNI SUNKI. — MESTO ČIRPAN POPOLNOMA RAZDEJANO. 22 MRTVIH, MNOGO RANJENIH.

SOFIJA, 18. aprila. Iz Čirpana poročajo, da se potresni sunki v kratkih presledkih še vedno ponavljajo. Včeraj popoldne je bil zopet jako močan potres, ki je porušil mnogo hiš. Mesto Čirpan je podobno kupu razvalin. Stoji le še par hiš, ki pa so tudi že tako močno poško-

dovane, da se lahko zrušijo že pri prvem novem sunku. Po uradnih ugotovitvah je zahtevala potresna katastrofa v Čirpanu dosedaj 22 smrtnih človeških žrtev, mnogo ljudi pa je težje ali lažje ranjenih. Tudi se domneva, da je pod razvalinami hiš več mrtvih.

Mi in Nemci

Dr. MOROCUTTI INFORMATOR O NAŠIH RAZMERAH. »DAS DEUTSCHE LEID«. — TUJSKI PROMET.

Berlin, 15. aprila.

Ekstremni nacionalisti v Nemčiji radi govore o svojih »manjšinah« na vzhodu in zahodu, posebno pa na jugu. Dobro poznajo »balkanske Slovence«, med katere seveda spadajo tudi — Slovenci. Mi v domovini niti ne slutimo, kako velikopotezna je propaganda za »unser verlorene Land« naših »mirnih« sodržavljancev Nemcev. Glavni štan (za jug) teh informatorjev je baje Maribor.

Nemški učitelj-socijalist me je opozoril na dr. Camilla Morocuttija, ki priobčuje v berlinskih časopisih članke o nemških preganjanjih, o šolski brezpravnosti, o zatiranju itd. Pred kratkim je obelodanil v nacionalistični »Germaniji« članek o uničevanju nemškega šolstva v Sloveniji, ki je baje večinoma »deutschgesinnt« in zato je skrajno še krivično, da Nemci nimajo niti ene »voje šole, niti niso svobodni, kot bi to moralo biti. Ves članek je pisan v duhu Bartschevega »Das deutsche Leid« in bi res mogel vzbuditi veliko pozornost. Vendar so povojni Nemci po večini trezni in objektivni in ne nasedajo vsakemu »Hilferufu«. Zato Morocuttijev članek ni našel odmeva niti pri »Hakenkreuzlerih«. Ta ugotovitev pa nikakor ne zmanjša dejstva, da g. Morocutti pošilja naša poročila v inozemske liste. Če ne

bo šlo drugače, bo pa treba poiskati samopomoč!

Današnja oficijelna Nemčija je pacifiistično orijentirana in stremi za čim bolj šim sporazumnim sodelovanjem vseh narodov sveta. S hujškanjem se pa seje le mržnja, ki ne more nikdar dovesti do pristranih odnošajev, ki bodo najboljše baza za ureditev »manjšin« v posameznih državah.

G. Morocuttiju bi se pa nudiло hvaležno žurnalistično polje za druge informacije. Ob priliki pedagoškega kongresa v Berlinu so velike nemške založbe razstavile knjige, učila in zemljevide. Veliko podjetje Perthes kaže krasne, nainovojše karte Evrope, kjer pa zamašiš slovenijo. Pač pa imaš Kroatien (seveda Agram), Bosnien, Dalmatien itd. Tu bodo »hudi« rajhovci pač zastoj iskali »das bedrückte Land«, še manj pa sodelovali pri našem tujskem prometu. Hic Rhodus...

Mnogo krivde je tudi na naših obalah, ki ne skrbijo za dovoljno propagando. Vse kulturne države, še celo mala Grčija imajo svoje »potrebne pisarne«, kjer se dela potrebna reklama. Le jugoslovanske ni nikjer, kar pač neugodno vpliva na nas, ki gledamo v največjih berlinskih ulicah najlepše in najrazkošnejše inozemske potovalne reprezentance.

Tegetthoffov spomenik u Mariboru

Že vsa leta po prevratu roji gotovim gospodom po glavi misel in jih tare skrbi za depozirani Tegetthoffov spomenik na »Trgu svobode«. Baš na tem »Trgu svobode« (kakšna ironija!) hočejo zopet postaviti na staro mesto Tegetthoffa, predstavnika avstrijske soldateske, da se v desetletnem jubilejnim letu našega osvobođenja in ujedinjenja na videen način spomnimo našega rostva in hlapčevske mentalitete.

Zato ni nič čudnega, če ima občinsko zastopstvo jugoslovenskega mesta Maribor na dnevnem redu v četrtek dne 19. aprila predlog za zopetno postavitev Tegetthoffovega spomenika. Ali je res potrebno razburjati jugoslovensko javnost v Mariboru s takimi neslanostmi v jubilejnem letu? Vprašamo samo, ali je imel naš magistrat že na dnevnem redu svojih sej postavitev spomenika kralju Petru-Osvoboditelju? Ali bi morda ne kazalo postaviti spomenik jugoslovenskim mornarjem, s katerimi je zmagal Tegetthoff pri Visu, ali pa jugoslovenskim mornarjem, katere je avstrijski preki sod leta 1918 dal postreliti v Boki Kotorski? Zakaj baš Tegetthoffu, katerega mnenje o slovanskih narodih v Avstriji kot manjvrednem elementu, je dobro znano?

Postavitev Tegetthoffovega spomenika bi ne pomenila ničesar drugega, kakor izraz hvalečnosti do ete in ljudi, ki so nas tlačili stoletja. Mnenja so pač, da odgovarja naši mentaliteti, če poljubljamo bič, ki nas je tepel.

Če že začnemo pri Tegetthoffu, potem moramo biti dosledni in postaviti iz hvalečnosti spomenike tudi še Radeckemu, Borojeviču in last not least tudi Franju Josipu kot vihovnemu vojskovodji avstrijske armade.

Da končamo. Jugoslovenska javnost ogorčeno odklanja žaljive podvige gotovih elementov, ki še gazijo v stari mentaliteti. Ne dvomimo, da je do uresnitve tega načrta dalje kakor na Mars, toda že dejstvo, da se o tem sploh razpravlja, je narodna sramota, katere nikoli ne bomo izbrisali.

Sicer pa morajo gospodje pokrataši te fulminantne ideje vzeti se eno važno okolnost v obzir. Ne samo na Dunaj, tudi v Rim bo morala iti deputacija, da voprosi za dovoljenje, ker bi se drugače zgodilo, da bo gospod Bodredo mignil samo s prstom in osramočeni oboževalci Tegetthoffa bodo morali nesti svojega malika zopet v muzej, ter skrivljenih hrbtov defilirati s stegneno roko pred italijansko zastavo, da dajo zadoščenje naši »priateljski zaveznici« Italiji, ki v svojih »kolonijah« ne trpi provokacij.

Burni politični dogodki na vidiku

RADIKALSKI GLAVNI ODBOR JE ZA KONCENTRACIJSKO VLADO POD NEUTRALNO OSEBO. — KONSTATACIJE ANKETNEGA ODBORA GLEDE ZLORAB PRI SKLEPANJU ŠUMSKIH POGODB.

Čim je minila tišina velikonočnih praznikov, se je takoj pričelo v Beogradu in tudi drugod živahnejše politično življenje. Zlasti je z novo silo izbruhnila borba med Vukičevićev skupino v radikalni stranki in glavnim odborom stranke, v katerem kakor znano, vodijo gg. Ninčić, Maksimović, Srskić in drugi veliko borbo za zrušenje Vukičevićevega režima. Povdarja se, da bo sedaj po parlamentarnih počitnicah zavzela ta borba med obema radikalnima frontama ogromen obseg. Obtožnica, katero sestavljajo v glavnem odboru proti Vukičeviću, je že skoro gotova in čaka se samo na to, da se vrnejo v Beograd vse vplivne radikalne osebnosti. Glavni odbor dela na tem, da s pomočjo svojega prestiža pridobi na svojo stran še nekaj uglednih poslancev, pa tudi drugih, v prvi vrsti Aco Stanojevića, ki prispe v Beograd jutri v četrtek. Takoj na to se sestane da konča svoje delo in končno redigira material za obtožnico proti Vukičeviću. Tudi se govori v radikalnih krogih, da bodo akterji proti Vukičeviću okrog 20. maja izdali velik proglas na vse radikale in na narod.

Na drugi strani se tudi raznašajo vesti, da hočejo radikalni nezadovoljneži takoj po praznikih stoniti potom predstavnikov glavnega odbora radikalne stranke v stike z opozicijo in sicer v prvi vrsti s Kmečko-demokratsko koalicijo. V teh krogih se celo nagaša kot možno, da bi se našel izhod iz sedanje situacije na ta način, da bi se na čelo nove kombinacije, v kateri bi bili KDK in radikali, postavila nevtralna osebnost iz vojnih vrst. Zdi se, da imajo radikalni nezadovoljneži za to mesto že dve vojaški kandidaturi v vidu, kojih imen pa še nočejo izdati javnosti, dokler se popolnoma ne utrdi sporazum med nezadovoljneži v radikalnem klubu in KDK z ene ter z dotično osebo z druge strani.

Seveda pa tudi g. Vukičević in njegova grupa ne mirujejo. Njegovi pristasi so nverjeni, da se bo Vukičeviću posrečilo iznebiti akcije proti njemu v vrstah radikalne stranke. Mnenja so, da bo pomiril nezadovoljneže s koncesijo, da prizna glavnemu odboru vse kompetence, ki mu pripadajo po statutu. Vukičević je na pričet tudi dejansko protiofenzivo. Njegovo bivanje ob praznikih v Splitu se v političnih krogih ne smatra kot navaden odpuć, ampak prevladuje mnenje, da je hotel pridobiti na svojo stran dalmatinske radikale, ki se dozdaj še niso odločili na nobeno stran, zlasti zato ne, ker se pojavljajo vedno znova travajice med radikali-Hrvati in radikali-Srbi. Tudi v Voivodini sami, kjer je svojčas dr. Ninčić pričel akcijo proti Vukičeviću, se je dne 17. t. m. pričela protiakcija Vukičevićeve grupe. Minister poljoprivrede Stanković je na konferenci okrožnega odbora radikalne stranke v Subotici ostro napadel Ninčića in njegovo akcijo ter že dal končno sprejeti resolucijo, v kateri se akcija proti Vukičeviću obsoja. Zna-

čilno je da je minister Stanković pri tej priliki tudi povdaril, da ima radikalna stranka od koalicije z demokrati samo škodo.

Iz vseh teh dogodkov je mogoče že danes sklepati, da je pričakovati po zopetni otvoritvi zasedanja narodne skupščine hitrejšega tempa v razvoju dogodkov in zlasti tudi poostrene borbe na eni strani med radikali samimi, na drugi strani pa tudi poostrene borbe opozicije, zlasti KDK, proti sedanjemu režimu. Saj bo predložen narodni skupščini predvsem tudi referat anketnega odbora, ki je bil izbran svojčas, da pregleda vse dolgoročne šumske pogodbe v Bosni in vse tozadevne akte ter da konstatira, v koliko so se vršile pri sklepanju teh pogodb težke zlorabe in korupcija. Govori se, da bodo odkritja v poročilu anketnega odbora senzacionalna. Pričakovati je toraj že tu nove težke burje proti sedanjemu režimu. Znano na je tudi, da je eden najodličnejših predstavnikov KDK g. dr. Žerjav na nedeljskem shodu v Litiji počel že ponovno dane izjave obeli voditeljev KDK glede angleškega posojila s poudarkom, da bi se lahko zgodilo, da bo KDK odklonila odgovornost za posojilo in zapustila skupščino, ako bi večina ne vzela v poštev kritike in ugovorov KDK proti načinu najemanja tega posojila in predvsem, ako bi se tudi to posojilo ne porabilo pravično za vse dele države.

Opasen požar u Zagrebu

ZAGREB, 18. aprila. Danes bi prišlo na vojaškem letališču v Borongaju skoro do prave katastrofe. Iz nepojasnjenih vzrokov je namreč nastal v neki baraki, ki služi kot skladišče za bencin in municijo, ogenj. Požar je najprej objel bencin, nakar so sledile močne detonacije. Eksploziralo je namreč okrog 60 granat in bila je velika nevarnost, da se vname cela zaloga municije. Rešilna akcija je bila zato silno otežkočena in nevarna. Z veliko požrtvovalnostjo se je gasilec končno vendarle posrečilo ogenj omejiti in v treh urah tudi pogasiti. Le požrtvovalnosti gasilcev se je zahvaliti, da ni ogenj objel tudi aeroplanskih hangarjev. Baraka je zgorela do tal, škoda pa še ni ugotovljena.

Zahteve ameriških socijalistov

NEWYORK, 18. aprila. Za predsednika ameriške socijalistične stranke je izvoljen poslanec Norman Thomas. Stranka je na svojem kongresu sprejela tudi program, ki vsebuje sledeče točke: 1. Črtanje vseh vojnih dolgov. 2. Sklenitev pakta proti vojni. 3. Priznanje sovjetske Rusije. 4. Umaknitev ameriških čet iz Nikaragve.

TOBAČNA TOVARNA V SERESU ZGORELA.

ATENE, 18. aprila. Včeraj popoldne je zgorela tobačna tovarna v Seresu. Škoda znaša nad milijon drahem. Sumi se, da je bil ogenj podtaknjen, ker so v kratkem pogorele tamkaj že tri tobačne tovarne.

Zločinčeva sled in slika

LEPI USPEHI DAKTILOSKOPIJE PRI MARIBORSKI POLICIJI.

Maribor, 18. aprila 1928.

Daktiloskopija! — Modernega zločinca, profesionalnega vlomilca in podobne tiče kar stresa ob tej besedi. Kolikokrat so se prekleli učenjaka, ki je dognal, da ni na svetu dveh ljudi, katerih prsti bi — vtisnjeni v prah, barvo ali kaj sličnega — dali enake oblike in črte. Kako lepo bi se dali s primerno spretnostjo izvesti vlomi brez teh nesrečnih odtisov prstov, brez te proklete daktiloskopije!

V dobrih starih časih so si napravili »evidenco« grešnikov zoper postavne na ta način, da so jim sekali prste in roke, rezali nosove in ušesa, v »sveti« carski Rusiji so še celo daleč v prejšnji, že prosvitljeni vek težkim »katoržnikom«-jetnikom z razbeljenim železom vžigali znamenja, ali so jim pa vsaj — in to tudi še v 20. veku — s palicami in šibami tako razmesarili hrbte, da so brazgotine za vedno ostale.

Če ne bi bilo strašnih muk, bi imeli moderni zločinci to »evidenco« rajši, kakor pa evidenco potom daktiloskopije, ki sicer prav nič ne boli in tudi ne kazi človeka. Ušesa so imeli namreč mnogi enako obrezana, hrbet enako razbit, dočim so odtisi prstov za posameznika fotografija in knjiga grehov.

Po odpravi torture so zapuščali prebivalci ječ za seboj le spise s številkami in legendami, v moderni dobi pa zapuščajo ob zločinu in kazni daktiloskopično evidenco, kjer je vsaka prevara izključena.

Taka evidenca se prav dobro in uspešno vodi tudi na mariborskem policijskem komisariatu že dobrih šest let, odkar je predstojnik nadsvetnik g. Kerševan. V sobi pred njegovo pisarno vidimo par precejšnjih omar s predali razne velikosti. Vsak predal je zaznamovan s črkami in številkami. Na posebno polo odtisnejo delinkventu prste in dlansko blazino. Zraven pride njegova slika in razni podatki. — To gre v predal. Mož greši vdrugič. — Pri vseh slučajih, ki so lahko še tako čudoviti, je pomota v osebi izključena. Tudi koga drugega ne more poslati, da bi zanj od sedel kazen. Podpisati se mora zopet s prstom. Če se dajo vsi podpisati ponarediti, ta se pa ne da in ne da!

Na kraju in torišču zločina zapusti zločinec sledove svojih prstov — in

imajo ga prej ali slej. Policijske oblasti izmenjavajo med seboj daktiloskopične karte. Dolgoprstnež sedi recimo v Zagrebu ter se dobro počuti v nadi in celo v prepričanju, da bo le malo sedel radi — male stvari, pri kateri so ga zalotili. Naenkrat pa kakor strela iz jasnega: Iz Maribora, Ljubljane, Gradca je prišlo da ima še to, to, to in to na grbi.

Drugi se kiti s tujim, nedolžnim imenom. Nekaj časa se smeji v pest, naenkrat pa odtisi prstov izdajo njegovo pravo temno osebnost z vsem, kar že ima na vesti. Za modernega zločinca je daktiloskopiranje najtežji in najusodnejši moment vsake, še tako dolge in stroge preiskave. Primitivni zločinec se daktiloskopiji smeji, dokler je ne pozna. Ko jo enkrat spozna, se je pa boji, kakor ljudič križa. Če bi profesionalnemu zločincu odtisnili samo en prst, bi si ga gotovo odsekaval, vrgeč proč, kakor vrže proč pav onesnaženo svoje lepo pero. Pri »delu« pazijo rafinirani zločinci na vso moč, da puščajo čim manj sledov. Pa kako naj se obvaruje vsakega odtisa prstov pri kompliciranem delu, kakor so po večini vlomi! Daktiloskopija se tudi neprestano izpopolnjuje. Ko pride zločinec na en »trik«, imajo zasledovalci že deset novih.

Daktiloskopični oddelek mariborske policije ima že nad 7000 kart. Še bolj bi se razvil, če bi imel potrebne prostore, zlasti za fotografiranje. Tudi to ovira, da je material v raznih sobah in ne priročno in pregledno skupaj. Tudi pri razkrivanju zločincev je ta evidenčni material že dosti pomagal. Tako n. pr. je pri vltomu v Kamnici pri Slokarju zločinec zapustil samo svečo, s katero si je svetil in na katero se je moral tudi »podpisati« s prsti. Z belo svečo so bile pa velike težave. Na fotografiji se odtisi niso dali spoznati. Svečo so pobarvali s prashnato indigo-barvo, potem je pa šlo. Odtisi prstov so postali temnejši in tudi razločni.

Mnogi nepridipravi, pokvarjeni in zapeljanci bi se rajši vrnili v pošteno življenje, če bi videli, kako se pri policiji g. Grobin pridno ukvarja z njihovimi odtisi prstov, kako te sledove in slike greha od vseh strani motri z lečo, razmnožuje, povečava in registrira.

sojila in druge gospodarske zadeve.

Ob 3. popoldne se je vršilo v Mariji Snežni v prostorih gostilne Krisper drugo zborovanje, katerega se je istotako udeležilo okrog 100 posestnikov in delavcev, med njimi trije pristaši SLS. Tudi tam je poročilo poslanca dr. Pivka izrazilo z izjemo navedenih klerikalnih poslušalcev popolno soglasje in odobravanje. Navzoči kmetje sami so z vso odločnostjo zavrnilli nekaj medklicev enega izmed klerikalnih poslušalcev. — Govorili so tudi še domači posestnik g. Krese ter predsednik ukrajne organizacije SDS g. dr. Gorišek. Zborovalci so tudi tu izrekli poslancu dr. Pivku ter vodstvu SDS in KDK zahvalo in zapanje.

Zvečer se je vršil v Sv. Lenartu v prostorih g. Recerja animiran prijateljski sestanek, na katerem je izrekel tudi g. poslanec dr. Pivko krajši govor.

Program »Obilicevega« koncerta,

ki se bo vršil v petek v Mariboru, je sledeči: Josif Marinkovič: Narodni zbor, poje »Obilic« (moški zbor). St. Mokranjac: Njest svjat... fis mol. iz Opela (moški zbor); Josip Slavenski: Romarska popevka (ženski zbor in tenor); Stevan K. Hristič: a) Dusi i duši, b) Svjati Bože... (mešani zbor); Mihajlo Vukdragović: Pojahali pulinjata. in Milan Bajžanski: Dokle ulica spi... (moški zbor); Sv. Mokranjac: X. Rukovet, pesmi iz Ohrida; Jakov Gotovac: Jadovanka za teletom (mešani zbor). Jakov Gotovac: Koleda, narodni običaj v 5. delih; St. Mokranjac: V. Rukovet, pesmi iz Srbije (mešani zbor).

Jadranaši!

Radi sprejema in koncerta beograjskega akademskega zbora »Obilic« odpade pevška vaja v petek dne 20. t. m. in se vrši ista v soboto dne 21. tm. 829

Mariborski in dnevni drobiž

Gradbena delavnost oblastnega odbora

Gradnja nove švicarije v Rogaški Slatini, ki jo vrši po načrtih gradbenega oddelka mariborskega oblastnega odbora stavbenik Golgranc, lepo napreduje. Termin za dograditev je podaljšan do 1. junija. Novo stavbo, ki so jo že pred božičem spravili pod streho, so sedaj po zimskem odmoru tudi že znotraj opremili in bo v nekaj dneh ometana. V novi enonadstropni švicariji bo 18 enopostelnih in 12 dvopostelnih sob za goste. V pritličju bo v vseh prostorih švicarija, ki jo prevzame v najem lastnik dosedanje švicarije g. Ozom. Pred poslopjem bodo obsejni prostori za goste. Samo pokrita veranda bo dolga 29 m in široka 19 m, razen nje pa je še lep prostor za mize nepokrit.

Med Ljubljanskim in Tržaškim domom, kjer so podrl staro trafiko, so postavili odprto teraso v višini prvega nadstropja, kjer bodo gostje pod velikimi solnčniki lahko čitali. Tik terase so popolnoma preuredili čitalniške prostore v hiši sami. Napravili so štiri sobe: dve za čitalnico, eno za radio in eno za pisanje. Prostori so dobili novo opremo z imitiranim hrastovim lesom.

Docela prenovljena in preslikana je tudi kavarna g. Martinoviča ter na novo opremljena in preslikana kapelica sv. Ane, ki so ji povečali zakristijo.

V kratkem pa pričnejo tudi dela na razširjenju dosedanjega manjšega poslopja poleg oblastne palače v Vrazovi ulici, da se pridobijo novi potrebni uradni prostori. V pritličju dobi kmetijski oddelek štiri prostore, prvo nadstropje pa bo namenjeno gradbenemu oddelku, ki dobi tri velike sobe risalnice in štiri posebne sobe za inženjerje. Na novo se napravi v poslopiju stanovanje za slugo, ostane pa tudi v bodoče dosedanje stanovanje hišnika. —

Promet z nepremičninami.

Trgovec Karl Gaspari je prodal Anici Ašičevi, soprogi notarja, hišo št. 21 v Razlagovi ulici z njivo in vrtom za Din 369.000. — Stavbenik Rudolf Kiffmann je prodal za 95.000 Din Janjezu in Mariji Cerkovnik, davčnemu oficijalu v pokoju, hišo št. 9 v Jelačičevi ulici. — Posestnik Ivan Jauk je prodal Josipu in Anici Grenkuš, čevljarškemu mojstru, hišo št. 76 na Koroški cesti za 142.000 Din. — Ivan in Marija Vindiš, zasebnica, sta kupila od posestnika Socerba Božiča za 73.500 Din hišo in vrtni parceli v Stritarjevi ulici št. 16.

Ljudska univerza v Mariboru.

Radi koncerta srbskega pevskega društva »Obilic« odpade petkovo predavanje »Srbska žena«. V ponedeljek 23. tm. predava švicarski pisatelj F. Burri o »Švici in sicer na podlagi prekrasnih mnogoštevilnih skioptičnih slik. Vodil nas bo ob obalah prekrasnih švicarskih jezer od severa do juga in dvignil nas bo v višine najvišjih, največjačnejših gora! Edinstven užitek se nam obeta! Prireditev se vrši v veliki kazinski dvorani. Predprodaja vstopnic v soboto in ponedeljek pri g. Höferju in ge. Zl. Brišnik (12, 10, 8, 5 Din.)

Velika nevarnost za ptice.

V kratkem bodo naše ptice, ki nas s svojim petjem in žvrgolenjem tako lepo razveseljujejo, začele gnezditi oziroma bodo dobile svoj mladi zarod. — Ali kakor vsako leto jim tudi letos preti nevarnost od mačk, katerih imajo hišniki v okolici parka kar cela gnezda. Te uničevalke naših pevcev se živijo skoraj izključno od ptic, posebno od negodnih mladičev, katere pobirajo po parku in vrtovih. Grozno je videti, kako vlačijo mačke mlade kose, ščinkovce itd., ki jih zalotijo, ko si brezskrbno iščejo živeža po parku. — Ako bo šlo tako naprej, v par letih ne bomo imeli nobenih kosov in ne drugih ptic več v našem parku. —

K železničarskemu zborovanju.

Udruženje jugoslovanskih železničarjev nocoj pri železničarskem zborovanju ne sodeluje ter ni sploh v nobeni zvezi s shodom. —

Vest o atentatu na Mussolinija

ni tako senzacionalna kakor so neobičajno nizke cene vsega manufakturnega blaga, ki ga ima tvrdka L. Ornik na Koroški c. 9, v veliki izbiri na zalozl. VI

Občni zbor Jug. Matice v Mariboru se je vršil sinoči v mali dvorani Narodnega doma. Izvoljen je bil z malimi izpremembami zopet stari odbor s predsednikom, ravnateljem g. Stankom Detelo. Sklenjeno je bilo, da pristopi mariborska podružnica Jug. Matice k snujanju se Narodni Obrani. —

Kaj je z zidavo naših šol?

Ako čitamo dnevne rede sej občinskega sveta mariborskega, najdemo vse drugo, le o naših šolah ni več glasu. Kako se je to vprašanje uredilo? Kolikor nam je znano, ima vsled pomanjkanja prostorov 8 razredov ljudskih šol menja je vsak teden 3 dni predpoldne, 3 dni samo popoldne pouk. Kaka bo šola v vročih popoldanskih dneh, si lahko mislimo. Meščanske šole, osobito deška, pa imajo tudi prenapolnjene razrede. — Podeželske šolske občine so dobile od šolskih oblasti nalog, da morajo preskrbeti zadostno število šolskih prostorov. Ali to velja tudi za Maribor, kjer je misel na zidavo novih šol in razširjanje popolnoma zaspala? Po prevratu se v tem oziru sploh nič ni storilo. —

Grajski kino v četrtek

Mačja steza

Sudermann

Vsem društvom, šolskim vodstvom in predavateljem!

Tvrdka Leder in Angerstein, tvornica učil v Gradcu, (Avstrija) je izdelala izvrsten, izredno lahek, ličen in lahko prenosljiv episkop, imenovan »Jugoskop«, s pomočjo katerega je mogoče projicirati na platno vsako razglednico, tiskovino ali sliko. Ta aparat bo izredno dobro služil šolskim zavodom pri pouku, ravnotako pa je potreben vsakemu društvu in predavatelju. Postrežba aparata je čisto enostavna, potrebna je zgolj električna razsvetljava. Slike so izredno jasne in velike. Cena kompletnemu aparatu z električnimi žarnicami in celokupnim priborom znaša 2000 Din. Zastopstvo za razpečevanje »Jugoskop« aparata v Sloveniji ima Zveza kulturnih društev v Ljubljani, kjer je aparat na ogled ter do be interesenti vsa točna navodila. —

Agilnost Madžarske na morju.

Pogajanja Madžarske s »Cosulich Line«, o katerih smo poročali, so zaključena, in sicer prav uspešno! Cosulich bo ovrnil dve madžarski progi, za kar dobi od madžarske vlade letno poldrugi milijon pengov, t. j. okrog 15 milijonov dinarjev. Istočasno prevzame Madžarska svobodno luko na Reki... Od jugoslovanske vlade pa prejemajo vse naše pomorske linije komaj 40 milijonov podpore... —

Vlomilski specialst.

V Zagrebu so zaprli nekega Franca Šanjeka, rodом iz Varaždina. Fant je star komaj 23 let, a že velik vlomilski specialst, ki obiskuje najrajši cerkve in župnišča. Na Hrvaškem je izropal nič več in nič manj kot cerkvá in župnišče in 1 občinski urad. To se je zgodilo v prav kratkem času. Iz Zagreba je tudi mariborski policijski komisariat dobil odtise njegovih prstov in ker ima že od l. 1922 izbornu urejeno daktiloskopično evidenco, je spoznal v Šanjeku tatu cerkvenega denarja kar na treh mestih mariborske oblasti: pri Sv. Magdaleni. Sv. Marku nižje Ptuja in Poljčanah. Šanjek je v Zagrebu sam povedal, da je bil preko božičnih praznikov v Mariboru. Bil je pa tudi v Avstriji in v Srbiji. Pred svojo vlomilsko karijero se je fant ukvarjal z mesarskim poslom. Brez daktiloskopije bi se pokoril samo za hrvaške svoje grehe, tako se bo pa tudi za mariborske in še ostale iz drugih krajev. —

Esperantsko društvo v Mariboru

naznana, da se vrši redni občni zbor za društveno leto 1928 v petek, dne 20. aprila ob 20. uri (8. zvečer) v posebnem (zadnjem) salonu hotela Halbwild v Jurčičevi ulici s sledečim dnevnim redom: Poročilo odbora o prejšnjem društvem letu, volitev novega odbora in slučajnosti. Prijatelji esperantskega gibanja dobrodošli! Odbor. — 824

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sreda, 18. aprila ob 20. uri »Kreutzerjeva sonata« ab. B. Kuponi.

Četrtek, 19. aprila ob 20. uri »Rigoletto« ab. D. Kuponi.

Petek, 20. aprila. Zaprto.

Sobota, 21. aprila ob 20. uri »Dva bregova« ab. A. Kuponi.

Nedelja, 22. aprila ob 15. uri »Dobri vojak Švejk«. Kuponi. — Ob 20. uri »Jesenski manevar«. Premijera.

Dr. Pivko v Slovenskih goricah

Na Belo nedeljo sta se vršila v Slovenskih goricah dva lepa shoda SDS, na katerih je narodni poslanec dr. Pivko podal poročilo o položaju.

V Sv. Trojici v Slovenskih goricah se je po maši zjutraj zbralo blizu 100 kmetov v prostorih Golobove gostilne in se je pod predsedstvom znanega uglednega kmetovalca g. Krambergerja iz Gočove, obenem predsednika krajevnega odbora SDS, vršilo javno zborovanje. Poslanec dr. Pivko je v živih barvah orisal vzroke ustanovitve KDK, njene borbe in utemeljenost njenega nastopanja. Zborovalci so soglasno odobrili izvajanja g. poslancu in politiko celotne KDK ter vodstva SDS in izrekli vsem zaupanje. V debati je bilo tudi s strani navzočih kmetovalcev čuti ostre in upravičene besede na naslov SLS, ki je toliko let vodila slovensko ljudstvo za nos. Zborovanje je trajalo nad dve uri ter je bilo izredno živahno. Zlasti so se zborovalci zanimali tudi za nečuvno postopanje centralne državne uprave v zadevi podeljevanja kreditov prečanskim in zlasti slovenskim krajem, dalje za samoravnanje svetje angleškega po-

Spominajte se CMD

Ogromna pravda s cerkvijo v Angliji

POSEST, VREDNA 16.800 MILIJON OV, ZA KATERO SE KOLJEJO IN PULIJO ŽE 200 LET.

V Londonu se pravda z angleško cerkvijo 82letni Allery za veliko posest, ki se razteza preko več london-skih ulic ter predstavlja vrednost 16.800 milijonov v našem denarju. Stari tožitelj dokazuje, da je cerkev od nekega njegovega pradedca dobila to posest v last le za gotovo dobo, ki je pa že davno potekla. S to zadevo pa ima opraviti tudi policija, kajti energični stari gospod je na sporni posesti zasedel več sto hiš na ta način, da je privabil v nje stanovalce z zelo nizko najemnino, ki se je morala plačati v naprej. Cerkev kot lastnica je zahtevala od policije, naj stanovalce deložira. To pa se ni dalo izvesti, ker je bila najemnina že plačana za gotovo dobo. Cerkev se je nato poslužila svoje lastninske pravice, ter najela delavce, ki so začeli stanovalcem nad glavami rušiti strehe. Med najemniki in uslužbenci cerkve so se bili pravi boji, dokler se po dolgih posredovanjih in pogajanjih ni uredilo nekako premirje: Da cerkev preneha z rušenjem, da najemniki ostanejo dokler imajo plačano najemnino in da potem vse počaka na razsodbo sodišča.

Za ogromno posest, nazvano Estate, trajajo hudi spori že 200 let. Na stotine ljudi je že skušalo dokazati svojo lastninsko pravico. Zadnji lastnik Estate, kateremu ni nihče nasprotoval, je bil neki Jon Stockwell, ki si je baje pridobil ogromno bogastvo s tihotapstvom. Mož je živel neporočen z neko vdovo Angell ter imel z njo sina Johna. Ko je leta 1740. umrl brez oporoke, je nastal za dedščino velik spor med njegovimi sorodniki in vdovo Angell, materjo njegovega sina Johna. Angell je stala na stališču, da je njen sin edini dedič svojega očeta. Energična žena je s svojimi sorodniki in prijatelji Estate enostavno zasedla in branila, kakor trdnjavo. Seveda tudi Stockwellovi sorodniki niso mirovali in od generacije do generacije so se nadaljevali neizprosnji boji za ogromno bogastvo. Po-

sebnno bojno sredstvo je bilo uničevanje dokumentov, ki so služili v korist nasprotni rodbini in stranki. V tem so tekmovali nasledniki Stockwellovih sorodnikov ravno tako, kakor potomci njegovega nezakonskega sina Johna in njegove matere Angell. Po vsej Angliji so se vršili dolga desetletja vlomi v cerkve in cerkvene urade in iz cerkvenih knjig so bile iztrgane vse strani, na katerih sta se nahajali imeni Stockwell in Angell. Nasprotniki so si podtikali tudi raznovrstne falsifikate. V kolikor to ni zaleglo, se je pa skušalo doseči tudi s krivimi prisegami, ropi in uboji. Več Stockwellov in Angellov je postalo v dobi dobrih sto let žrtev skrivnostnih zločinov v raznih krajih Anglije in celo Amerike in Avstralije.

Estate je odstopil cerkvi eden od Stockwellov, ki se je s svojo rodbino držal na posesti, dokler ga nasprotniki niso s silo pregnali.

Današnji stari pravdar je potomec Johna Angella, ki je imel več sinov in hčer. Johnovi sinovi niso imeli sreče. Nasprotniki so jih iztrebili zločinskim potom. Več sreče so imele hčere, ker so se razgubile po svetu, poročile ter tako ušle nasprotnikom iz evidence. Stari William Allery trdi, da ima vse dokumente, ki dokazujejo njegovo direktno potomostvo ene od John Angellovih hčer. Od tožb njegovih prednikov se nahaja v sodnih arhivih prva iz leta 1824. Tožba je bila tedaj zavrnjena. Druga tožba je iz leta 1846. Ta proces pa ni bil zaključen, ker so tožitelja nekega dne našli mrtvega z razbito glavo v nekem jarku. Potem je še ena od njegovih hčerk poskušala svojo srečo. Komaj je pa sodniji prijavila neke važne dokumente, so jo že našli umorjeno. Zločinca so izsledili in obesili. Motiv zločina je bil boj za dedščino. Od tedaj naprej si ni nihče upal pred sodnijo radi Estate. Zadevo je celo današnji tožitelj odložil na pozni večer svojega življenja.

Nemške volitve in bivši cesar

Pri zadnjih državnoborskih volitvah v Nemčiji je bila bivšemu cesarju Viljemu iz Doorna onemogočena vsaka sodelstva. Nobene stranke ni mogel podpreti, ker se ni bilo rešeno vprašanje njegove odpravnine. Medtem je postal doornski graščak ... pa naj še tako ta ... jako bogat privatnik, ki lahko od lepih svojih dohodkov precej žrtvuje za volitve, ki se bodo vršile tretjo nedeljo v maju. Nemški demokratski listi že poročajo, da so se vršila pogajanja in posvetovanja med vodstvom nemške nacionalistične stranke in Viljemovimi zapupniki. Pogajanja so si želeli nemški nacionalci, izgleda pa, da so z njimi precej nezadovoljni. Obljubljena jim je subvencija dveh milijonov mark, a to le pod pogojem, če bodo nemško-nacionalni poslanci v pruskem deželnem zboru dosegli, da bodo Hohenzollernci za dobo dvajset let oproščeni zemljiškega davka. Kakor se vidi, je Viljem dober trgovec. Z odpisom davka bi se subvencija boljše izplačala, kot vsako odušeno posojilo. Viljem pa hoče svoj denar naložiti še bolj na varno. Za slučaj, da v pruskem deželnem zboru ne bi prodrla zakonska osnova davčnega odpisa, zahteva namreč njegovi zastopniki povrnitev za agitacijo izročene denarja z obrestmi vred in v to svrhu najbrž še razna jamstva. Če bodo še dolgo z doornskim graščakom v poslovnih zvezah, bodo najbrž tudi nemški nacionalci izgubili simpatije do cesarskega gospoda.

Veliko čiščenje v Parizu

Za spomlad je odredil policijski prefekt temeljito čiščenje Babela ob Seini. Nočne policijske racije se izvajajo s temeljitostjo, ki že dolgo ni bila v navadi.

Revolucija med šiviljami v Budimpešti

Med šiviljami v Budimpešti je nastala prava revolucija. Kakor znano, je prosvetno ministrstvo izdalo naredbo, da morajo vse šolarke nositi uniformo, t. j. modro krilo in enakobaravno bluzo mornarskega kroja. Sedaj mora nad 30.000 šolarke nositi tako uniformo. Ker pa nekatere šole same izdelujejo te obleke, druge zopet pa so izročile delo velikim tvornicam, imajo šivilje od tega veliko škodo. Zveza šivilj je zato sklenila, da izroči ministrstvu prosvete proti takemu postopanju posebno protestno noto.

Naši jaunosti

Bliza se doba velikih prireditev. Najrazličnejša stanovska, kulturna, gospodarska in dobrotvorna združenja uporabljajo poletni čas za to, da na velikih zborovanjih, anketah in konferencah, izletih in shodih poglobljajo svoj program, utrjujejo stanovsko zavednost in širijo svoje kulturne, gospodarske in socialne težnje. Zbirajo sile, da jih utrjujejo v borbenosti in vztrajnosti, da obujajo vero v svoje ideale in ji z novimi sredstvi iščejo novih potov širjenja.

Volja in težnja za napredkom je razvita pri nas do močne višine. Nestrpnost iskanje novih potov, ustvarjanje novih in združevanje razmetanih sil v močne bojne vrste označujejo našo življenjsko silo in so dokazi, da je nad nami bodočnost, svetlejša od preteklosti in boljša od sedanjosti.

Naša volja in težnja za napredkom se v efektu in praktično zrcali v razvoju in stanju našega kulturnega in materialnega gospodarstva.

Ljubljanski velesejem je viden in osredotočen izraz razvoja in stanja našega materialnega gospodarstva. Tu se steka rezultanta naših kulturnih, gospodarskih, socialnih in političnih komponent. Udejstvovanja in ustvarjanja stanovskih organizacij, kulturnih združenj, socialno političnih stremeljenj v narodu kažejo svoj koristen uspeh in učinek v stanju naše industrije, trgovine in obrti. Tukaj je vidna naša kultura, naša socialna politika, naša socialno-higijenska prizadevanja. Brez kulture, brez socialne politike ni industrije; brez industrije ni kulture in ne drugih izrazov narodovega, duševnega in etičnega udejstvovanja.

Ta ozka vez in medsebojna notranja odvisnost med industrijo, trgovino in obrtjo ter med našimi najrazličnejšimi stanovskimi, kulturnimi in gospodarskimi prostimi združenji mora biti dokumentirana tudi zunanje vidno. Za to je nujno potreba in v korist stvari sami, da se ob času razkaza našega materialnega gospodarstva prilikom VIII. ljubljanskega velesejma od 2.—11. junija vrše istočasno tudi vse druge naše velike prireditve stanovskega, kulturnega, sportnega itd. značaja.

Svet naj vidi vse komponente našega ustvarjanja zbrane v eni mogočni vrsti, da se bo delu naših rok in našega razuma, naši kulturi in našemu gospodarstvu klanjal. Zato ne cepimo moči in pokažimo se v celoti. In zopet je za to najlepša prilika čas letošnjega ljubljanskega velesejma.

Naprosajo se vse organizacije, društva, zveze, združenja itd. da se temu vabilu odzovejo in svoje glavne prireditve postavijo v dobo letošnjega velesejma. Cenjena obvestila naj se blagovolijo poslati uradu velesejma v Ljubljani.

Najznamenitejše žene na svetu

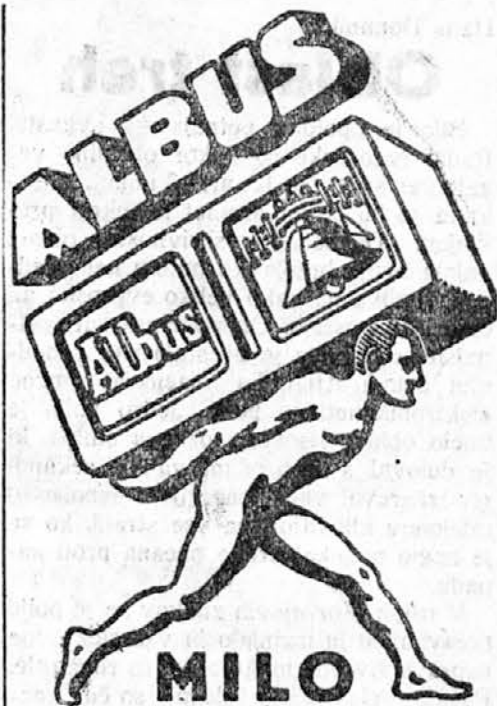
Eden največjih pariških dnevnikov je razpisal za svoje čitatelje anketo o vprašanju, katera ženska je ideal današnje moderne Parižanke. Proti pričakovanju je dobila največ glasov gospa Curie, znamenita iznajditeljica radia. Za njo sledi slavna igralka Sara Bernhardt, potem bolničarka Edith Cawell, ki so jo Nemci med vojno ustrelili v Belgiji, nato pa žena generala Botha, novinarka Severine, Suzana Lenglen in letalka Ruth Elders.

Proti kratkemu krilu v Nemčiji

Poštno ministrstvo v Nemčiji je sklenilo pretekli mesec, da nobena uradnica ne sme nositi kratkega krila. Po novem pravilniku mora doseči krilo poštnih uradnic dolžino 20 cm pod kolenom. Kakor pa poročajo iz Berlina, so vložile poštnice protest proti tej odredbi in se zdi, da nameravajo stopiti tudi v stavko, ako ne bi bila ta naredba preklicana.

Mehikanske kravate

Pri zadnji revoluciji v Mehiki so v neki vasi blizu glavnega mesta obesili 24 Indusov na drevesa v parku. Neki Amerikanec je vse skupaj fotografiral, napravil potem razglednice in jih javno prodajal z napisom: Mehikanske kravate. Mehikanci so se smejali tej šali, vendar pa šale ni razumela mehiška vlada, ki je podjetnega Amerikanca takoj izgnala.

Sport

Za naše olimpčice.

JNS je sklenil, da se na vseh meddržavnih, medmestnih in prvenstvenih nogometnih tekmah pobira od vsake vstopnice en dinar v korist medsaveznega odbora za IX. olimpijado, kateremu je vlada odrekla vsako podporo.

Tekmo Jugoslavija—Avstrija

ki se bo vršila 6. majnika na Dunaju, bo sodil češko-slovaški sodnik Zenisek iz Prage. Iz Zagreba se bo odpeljal na to igro poseben brzovlak naših navijačev ki se jim pridružio na Dunaju mnogoštevilni jugoslovenski študentje iz Grada.

Concordia na Dunaju

Tekmi zagrebške Concordije z obema najboljšima nogometnima kluboma prve profesionalne lige Avstrije sta perfekturni. V soboto igra Concordia z Rapidom, v nedeljo pa z Admiro.

Sodnik g. Babić v Budimpešti

Madžarska nogometna zveza je naprosila naš savez, naj delegira jugoslovenskega sodnika na medmestno tekmo Budimpešta—Bratislava. JNS je odredil za to igro g. Babića, ki je sodil preteklo nedeljo prvenstveno tekmo Primorje—Ilirija v Ljubljani.

Druga tekma Austria—Jugoslavija

v Beogradu je končala v ponedeljek s pičlo zmago Nemcev 2:1 (0:1). Ustrelila sta Sindelar obakrat in Marjanovič za Jugoslavijo. Hajduk je bil tudi ta dan tepen 2:0 (0:0).

Budimpešta—Sobotica 6:1 (3:1)

V medmestni tekmi med madžarsko prestolico in Subotico je v ponedeljek v Subotici zmagala Budimpešta z veliko razliko golov.

Naši nogometaši olimpijci

so že prijavljeni za Amsterdam, za enkrat samo po številu. Na svetovni nogometni turnir, ki se bo vršil od 27. majnika do 15. junija, pojde 20 Jugoslovenov: 17 igralcev, predsednik JNS dr. Ljubo de Marchi, tajnik Riboli in savezni kapetan ter podpredsednik Mesavoda dr. M. Pandaković.

Prvenstvo Evrope v veslanju — v Beogradu

Leta 1930. se bodo vršile v naši prestolici veslaške tekme za prvenstvo Evrope. Jugosl. veslaški savez in splitski klub »Gusar« želi prav intenzivno pripravljati vse potrebno za to veleprireditve, za katero je tudi predsednik vlade obljubil državno podporo.

Usmrtilen francoskega zločinca

V Caenu v Franciji je bil te dni usmrčen zločinec Viljem Foilain, ki je meseca februarja izvršil roparski umor nad nekim šoferjem, v Parizu pa umoril nekega francoskega polkovnika. Justifikacija je bila izvršena ob petih zjutraj. Foilain so le z največjo težavo spravili do giljotine. Izrazil je željo, naj ga pokopljejo skupno s pismi njegove matere in ljeio skupno s pismi njegove matere in stvenemu institutu za študijske svrhe, kar so mu tudi ugodili.

Hans Dominik:

Oblast treh

Bilo je opoldan petnajstega avgusta. Radio brzojavke so kakor običajno vezale ves svet. Ob 12. uri 13 minut, 15 sekund je bil pa ta promet naenkrat prekinjen. Do sedaj je skrivnostna oblast dajala svoje brzojavke potom neposrednega vpliva na kako veliko evropsko ali ameriško postajo. Ob poldanski uri petnajstega avgusta je pa stalo nad vzhodnim delom Atlantika naenkrat močno elektromagnetično polje. Jedro polja je imelo obliko visokega ozkega stolpa, ki je deloval s stotisočimi vali v sekundi ter izžareval valno energijo v iznosu 10 milijonov kilovatov na vse strani, ko se je naglo pomikal preko oceana proti zapadu.

V ritmu Morzejevih znakov se je polje pojavljalo in izginjalo in vse električne naprave Evrope in Amerike so reagirale. Pasažirji električnih železnic so čuli znake iz mrmranja vozniških motorjev. Kjerkoli so gorele električne luči, povsod je njih utripanje dajalo tudi iste znake. Kjerkoli je človek držal telefonsko slušalo na ušesu, povsod so pogovore glasno in ostro prekinili ti znaki. Pisalniki vseh brzojavnih postaj so v eni in isti minuti prenehali pisati tekoče depeše, pisati so morali sporočilo tajne oblasti:

»Oblast: Vojne je konec! Oblast zahteva pokorščino. Nepokorščina se kaznuje.«

Svet se je zdrznil pod besedami tega sporočila. Kakor bič so udarili ti lapidarni stavki, oznanjajoči svetu novega gospodarja. Vlada in posamezni državniki niso vedeli ne kod ne kam. O resnosti tega sporočila ni bilo mogoče dvomiti, ker so bili dosedanja dokazi in izrazi tajne oblasti dovolj močni in prepričevalni.

Zunanja politika v tem trenutku ni delala težav. Oblast je zapovedala mir in pokorščina je bila edini izhod. Težave so pa nastale v notranjosti držav. Posamezni narodi so kazali večjo ali manjšo odpornost proti vladam. Ljudje so se vpraševali, če je sploh še potrebno vlade upoštevati, ko je pa vse na svetu odvisno od skrivnostne oblasti, ki lahko vse vlade preko noči odstrani. Ni čuda,

da so posamezniki izgubili smisel za državno skupnost. Saj še za svoje lastne zadeve niso imeli več dosti brige.

Profesor Raps je sedel v svoji delavnici. Pred učenjakom je ležal rokopis že skoraj dovršenega dela. Pisalno mizo so pokrivali kupi pisem in brzojavov. Povprašanje državnih oblasti, znanstvenih zavodov in celo tujih vlad.

Profesor ni pogledal tisoče teh pisem in vprašanj. Ves siv in upadel je bil, ko je držal v rokah kos papirja z brzojavko skrivnostne oblasti. Ustnice so se mu tresle ter tvorile s težavo presekane besede:

... Moj Bog! ... Kako trpi narava kaj takega? ... zamore posameznik dati svetu večno zimo ali večno sonce ... Ali je res človek ... kateremu je usoda izročila v roke vso človeštvo? ...

Profesor je dvignil pogled od brzojavke. Oči so se ustavile nad pisalno mizo. Tam je visel star dragocen bakrorez iz 18. stoletja, dar njegovih slušateljev. Bakrorez je predstavljal Šveda Karla Linne. Profesorjev duh se je oklenil slike, kakor svetlinje.

Saj ni mogoče ... kje so večni naravni zakoni ... Ali pomota, ali pa prevara narave ... Ali se narava lahko zmoti? ...

Pogled mu je obstal na napisu slike: »Natura non facit saltus« (narava ne dela skokov).

Profesor Raps je te besede večkrat prebral. Pomorile so ga.

Bil je čas predavanja, profesor je odložil brzojavko ter z mirnimi rokami uredil svoje spise.

Sporočilo oblasti je došlo in učinkovalo. Vojna je bilo konec brez izrecnega povelja vojskujočih velesil. Končala se je mirno, a tiho, ker je oblast z viharjem napadla povsod, kjer se je še kazala bojna pripravljenost. Potrebno je bilo samo še, da se s formalnim mirovnim sklepom obeh prizadetih vlad legitimira dejansko stanje.

V Zedinjenih državah so sprejeli ta razvoj s popolnim zadovoljstvom. Vojna je bila Stonardova vojna. Novi vladi je bilo prav, da ni bilo treba prevzeti neprijetne dedščine in da je bilo ljudstvu tako neljube vojne naenkrat konec.

Drugače je bilo v Angliji. Tu so se z vsemi sredstvi pripravili in preuredili na boj. Angleški državniki so bili prepričani, da zamore samo srečen vojni konec obvarovati angleško posest.

Lord Gashford je stopil v svojo delavnico ter se utrujeno in nevoljno zgrudil v naslanjač. Sluga je dobil kratko navodilo: »Lord Maitland pride, da ne bo nihče motil.«

Angleški premier je ostal sam s svojo negotovostjo in odgovornostjo. Nervozno je trkal s prsti po naslanjaču.

Lorda Ilraca jep rosil, naj pride, v nadi, da bo našel pri njem nasvete in načrte.

Lord Horace je vstopil ter sedel nasproti.

Nekaj časa je poteklo, predno je lord Maitland odprl usta. In še tedaj je izrekel le tri besede: »Vojne je konec.«

Lord Gashford je pričakoval nekaj drugega. Pričakoval je pomoč z nasvetom in delom in postal je nestrpen. Po ovinkih je skušal izzvati razgovor ter vprašal: »Kaj bo storila ameriška vlada?«

»Po padcu Stonarda jim je mir dobrodošel. Misel, da bi prišli pod novo železno pest, jim je prekruta. Saj so bili za sužnjeni dvajset let.«

Lord Gashford se je zdrznil.

»Kaj pa mi? Velika Britanija ... najsvobodnejša dežela sveta, ponosna na svojo neodvisnost ... Kaj bomo mi storili?«

Lord Horace je odgovoril počasi in resignacija je zvenela iz njegovih besed: »Miru z Ameriko ne bo težko skleniti. Veliko težje bo z našimi dominijoni in kolonijami. Bojim se, da se bo Avstralija odcepila od države. Afriška unija nas še potrebuje. Pri vsej svoji močni industriji je še potrebna ... začasno seveda, zveza z nami. In Indija ...«

»In Indija?« Lord Gashford je to razburjeno vprašal.

»Indija ... Eden od treh je Indijec ... Upam, da bo indijska inteligenca znala ceniti, kar je Indija imela dobrega od angleške vlade. Vedno nismo dobro gospodarili. Stotisoči so umrli od lakote

pod našo vlado. Milijoni bi se bili pa med seboj poklali, če nas ne bi bilo tam.«

Lord Gashford je štel na prste, kakor šolar pri računski nalogi:

Kanado zgubili ... Avstralijo napol zgubili ... Afrika nesigurna ... Indija ni sigurna ...

»Lahko se zgodi, da nam ostanejo samo britanski otoki.«

Lord Horace je temno gledal predse. Komaj vidno je pokimal v potrdilo.

»Če ne bo ...« komaj slišno je izrekel te besede, veliki pozornosti lorda Gashforda pa niso ušle.

»Če ne bo? ... Kaj mislite? Kaj če ne bo? ...«

Poteze lord Maitlandovega obraza so se napele. Skozi zobe je izrekel besede:

»Če ne bo ta oblast ... ta strašna skrivnostna sila le blodnja svetovne zgodovine ...«

Lord Gashford je zamahnil z roko.

»Zaenkrat je ta oblast tu! Kaj svetujete?«

»Mirno kri! Zaenkrat se je treba sporazumeti z dejstvi ter se pokoriti sili.«

Brzojavni pisalnik na mizi je začel pisati. Ameriška vlada je vprašala za kraj in čas mirovnih pogajanj. Lord Gashford je bral ter pomoli depešo lordu Horace.

»Vi poznate Unijo že dolga leta. Prosim Vas, da sprejmete zastopstvo Velike Britanije pri teh pogajanjih ...«

»Moja polnomočja ...?«

»... so neomejena!«

Dalje prihodnjik.

Kupim staro zlato

srebrni denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. — Ilger-jev sin, urar in juvelir, Maribor, Gosposka ulica 15. X

Motorno kolo

najnovejši model zelo ceneno na prodaj. M. Schram, Aleksandrova c. 11. 827

Računski uradnik

išče službe. Gre tudi kot skladiščnik, sopotnik ali paznik. Večletna spričevala, kavcija na razpolago. Naslov v upravi lista. 823

ANTON NOVACAN

CELJSKA KRONIKA

dramatski mozaik v treh delih

prvi del

HERMAN CELJSKI

je pravkar izšla. Broširana knjiga velja Din 40.— v platno vezana Din 48.—

Dobi se v knjigarni

Tiskovne zadrage v Mariboru

Aleksandrova cesta št. 13

PAVEL NEDOG

čisti kemično

in barva vsakovrstne obleke, tkanine in žalne obleke v 24. urah najlepše in najcenejše. 532

MARIBOR

Gosposka ulica 33
Razlagova ulica 22

Spominjajte se CMD!

Automobilisti!

Auto pneumatiko popravljajo hitro in ceneno

Parna vulkanizacija Dolenc
Tattenbachova ulica št. 14

Abonente

prejemam na dobro hrano. Obed po Din 7:50, večerja po Din 5.—
Brezalkoholna restavracija "Pri zvezdi" Rudolf Smolej, Maribor, Pod mostom 11. 23

Novo!

Novo!

Prva pomoč ponesrečenim živalim

napisal profesor dr. Ferdo Kern. Knjiga je bogato ilustrirana ter velja s poštino vred samo Din 36.—. Naroča se v

knjigarni Tiskovne zadrage v Mariboru, na Aleksandrovi cesti št. 13

Novo!

Novo!

Najboljše su'no za plače

in spomladanske obleke, volneni rips, kasha in druge novosti za ženske obleke, perilo, ovratnike, samoveznice, nogavice i. t. d. kupite najceneje pri tvrdki

I. N. ŠOSTARIČ, Maribor,
Aleksandrova cesta šte. 13

IZŠEL JE

ALBUM SLOVENSКИH KNJIŽEVNIKOV

Knjiga, ki je razkošno opremljena stane do 5. maja broširana 130 Din, vezana 160 Din, poština 10 Din več. Naroča se v

knjigarni Tiskovne zadrage, Maribor
Aleksandrova cesta šte. 13